

Streszczenie

„Nie masz prawie takiego towaru, któregoby Niemcy nie starali się do nas przeszmyglować”. Przemyt na granicy polsko-niemieckiej w latach 1928–1938

Celem pracy było opisanie przemytu na granicy polsko-niemieckiej w latach 1928–1938. Pomocne w zbadaniu najdłuższego i najbardziej nasyczonego kontrabandą pogranicza w międzywojennej Polsce były pytania badawcze zaczerpnięte z kryminalistyki.

Podstawą były różnorodne źródła m.in. czasopisma, literatura piękna, filmy oraz duża liczba opracowań. W rozprawie umieszczono także różnorodne grafiki: wykresy, zdjęcia oraz samodzielnie stworzone mapy.

W pierwszych rozdziałach, scharakteryzowano przyczyny przemytu, stosunki polsko-niemieckie oraz poddano analizie odcinki granicy. Główną część pracy stanowi opis dwóch rywalizujących ze sobą sił. Z jednej strony była to niejednorodna grupa przestępców stosujących najróżniejsze metody ukrycia i przerzucania kontrabandy, wykorzystujących przy tym wszelkie możliwe luki prawne oraz znajomość terenu na którym działali. Z drugiej strony stały dwie formacje broniące interesu państwa: Straż Graniczna i Korpus Ochrony Pogranicza, które w nierównomierny sposób dzieliły między siebie to pogranicze. W swojej służbie stosowały jednak podobne metody zwalczania przemytu, nie tylko w bezpośrednich konfrontacjach ale także z użyciem metod wywiadowczych.

Podsumowanie poprzedzone jest ogólnym opisem przemycanych towarów i szczegółową analizą (*case studies*) czterech wybranych towarów. Bardzo istotny wpływ na kontrabandę miała polityka. To właśnie skomplikowany przebieg granic, nienajlepsze stosunki oraz brak współdziałania pomiędzy państwami sprawiły, że przemyt był tak lukratywnym interesem. Powołane do ochrony granic formacje nie miały wystarczających środków do całkowitego wyeliminowania przemytu. Straż Graniczna, strzegąca większości opisywanej granicy, wykazywała się jednak inwencją i mogła pochwalić się dużymi sukcesami.